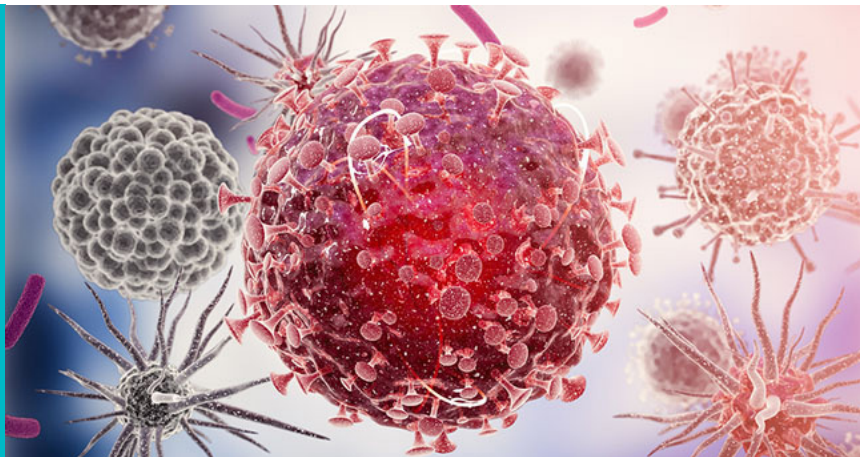


ZOL GENK

Campus Sint-Jan
Campus Sint-Barbara
Medisch Centrum André Dumont
ZOL MAAS EN KEMPEN



OPAT

ZOL GENK

Campus Sint-Jan
Synaps Park 1
B 3600 Genk

Campus Sint-Barbara

Bessemmerstraat 478
B 3620 Lanaken

Medisch Centrum André Dumont

Stalenstraat 2a
B 3600 Genk

ZOL MAAS EN KEMPEN

Diestersteenweg 425
B 3680 Maaseik

ZOL GENK
tel. +32(0)89 80 80 80
ZOL MAAS EN KEMPEN
tel.+32(0)89 50 50 50
info@zol.be

Beste,

Deze brochure is bedoeld voor patiënten die thuis een langdurige behandeling met antibiotica via een infuus of elastomeerpomp zullen krijgen.

Heeft u na het lezen van deze brochure nog vragen, aarzel dan niet om ons te contacteren op volgend e-mailadres: opat@zol.be.

INHOUDSTAFEL

- 1.** Wat is OPAT?
- 2.** Hoe wordt antibiotica toegediend?
- 3.** Wat zijn de voor- en nadelen van OPAT?
- 4.** Wie zal de antibiotica toedienen?
- 5.** Hoe bereid ik me voor op thuiszorg?
- 6.** Hoe lang duurt de behandeling?
- 7.** Nevenwerkingen of een allergische reactie op antibiotica?
- 8.** Controleraadpleging OPAT?
- 9.** Hoe moet ik antibiotica bewaren?
- 10.** Waar kan ik terecht bij problemen?
- 11.** Openingsuren ziekenhuisapotheek

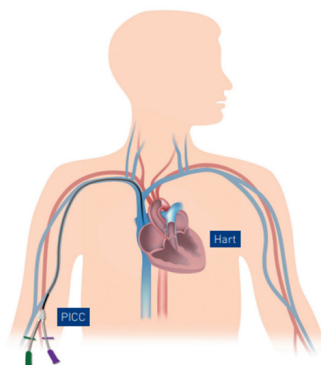
01 WAT IS OPAT?

OPAT is de afkorting van de Engelse term “Outpatiënt Paren-
teraal Antimicrobial Treatment”.
Dit betekent dat patiënten thuis
een behandeling met antibiotica
via een infuus ondergaan. OPAT
wordt meestal gebruikt bij pati-
enten die langdurig antibiotica via
een bloedvat nodig hebben, maar
niet noodzakelijk nog in het zie-
kenhuis moeten verblijven omdat
ze klinisch stabiel zijn.

Antibiotica zijn geneesmiddelen
die gebruikt worden om bacteriële
infecties te bestrijden. Antibiotica
kunnen in pilvorm (*via de mond*)
of intraveneus (*via een bloedvat*)
toegediend worden. Toediening
via een bloedvat gebeurt meestal
in het ziekenhuis. Bij een goed
geselecteerde patiëntenpopula-
tie kan dit ook thuis overwogen
worden.

02 HOE WORDT HET ANTIBIOTICUM TOEGEDIEND?

Het antibioticum wordt via een
PICC-katheter toegediend. Deze
afkorting betekent ‘perifeer
ingebrachte centrale katheter’.
Deze katheter is een lange, dunne
katheter die via een ader in de
bovenarm wordt ingebracht en
waarvan de tip uitkomt in een
grote ader dicht bij het hart. Deze
katheter heeft als voordeel dat
het langdurig (*weken tot maan-
den*) ter plaatse kan blijven en
door de thuiszorgdiensten ge-
bruikt kan worden. Voor meer
info: zie brochure “PICC”.



03 WAT ZIJN DE VOOR- EN NADELEN?

OPAT heeft verschillende **voordelen**:

- *Hetzelfde antibioticum* in thuis-setting als in het ziekenhuis
- *Thuis herstellen* in plaats van langdurig in het ziekenhuis verblijven
- *Meer comfort en zelfstandigheid* in de dagelijkse routine
- Je kunt je *dagelijkse activiteiten* (vb. werk, school, sociale activiteiten) geheel of gedeeltelijk *hervatten* met bijgevolg een betere levenskwaliteit
- *Minder risico* op ziekenhuisinfecties

Er zijn mogelijk ook enkele **nadelen**:

- Mogelijke PICC-gerelateerde problemen zoals *risico op infectie of verstopping* van de lijn
- Mogelijke *irritatie van de huid* door de pleister van de PICC-katheter
- *Verzorging* van de katheter vereist instructie en opvolging
- Indien de behandeling niet aanslaat, kan een *opname in het ziekenhuis* toch noodzakelijk zijn

- *Zwemmen of baden* is niet toegestaan, *douchen* wel mits voorzorgsmaatregelen (zie brochure PICC)

04 WIE ZAL HET ANTIBIOTICUM TOEDIENEN?

Eerste toedieningen van het antibioticum via de nieuwe PICC-katheter zullen in het ziekenhuis plaatsvinden. Zo kunnen we erop toezien dat de katheter goed werkt en er geen (allergische) reacties optreden na toediening van het antibioticum.

Nadat de eerste giften zonder problemen zijn verlopen, zal de thuiszorgdienst de behandeling verderzetten. De thuiszorgdiensten waarmee we nauw samenwerken, hebben al ervaring met OPAT en hebben de nodige opleidingen doorlopen. De thuiszorgdiensten zullen erop toezien dat de PICC-katheter goed functioneert en de behandeling uitgevoerd wordt zoals voorgeschreven door de infectioloog. Indien er problemen zijn met de katheter of de behandeling, moet je dit steeds aan de thuiszorgdienst of infectioloog melden.

De infectioloog blijft verantwoordelijk voor de behandeling. Jouw huisarts (of huisarts van wacht of andere arts) mag de behandeling met het antibioticum niet

aanpassen zonder overleg met de infectioloog. Enkel in dringende gevallen, bv. zware reactie op het antibioticum of ernstig probleem met de katheter, mag een andere arts het antibioticum stoppen. Deze wijziging moet dan zo snel mogelijk meegedeeld worden aan de infectioloog.

*Thuisbehandeling
via OPAT is even
effectief en veilig
als toedienen van
antibiotica in het
ziekenhuis*

05 HOE BEREID IK ME VOOR OP THUISZORG?

De verantwoordelijke thuiszorgdienst werd voor uw ontslag verwittigd om het OPAT-traject buiten het ziekenhuis verder te zetten. Ze zijn op de hoogte welk antibioticum en op welke tijdstip(pen) het antibioticum toegediend moet worden.

Afhankelijk van het antibioticum en het tijdstip van de laatste toediening in het ziekenhuis, zal de thuiszorgdienst dezelfde dag of de volgende dag langskomen.

Om de toediening van antibiotica door de thuiszorgdienst vlot te laten verlopen, is het aangeraden om alle materialen reeds klaar en binnen handbereik te leggen.

Gelieve geen materiaal uit de verpakking te halen, maar alles te bewaren in de originele verpakking

Het antibioticum zal op een andere manier toegediend worden dan in het ziekenhuis. Meestal zal dit sneller gebeuren, tenzij er een specifieke toediening vereist is (bv. continu via een pompsysteem).

Als de thuisverpleegkundige langskomt, zorgt u best voor een gemakkelijke toegang tot de PICC-katheter:

- Geen nauwsluitende kleding dragen die de PICC-katheter bedekt
- Zorg voor een comfortabele zit-/ligplaats
- Zorg dat de thuisverpleegkundige een gemakkelijk bereikbare plaats heeft voor de toediening van het antibioticum

06 HOE LANG DUURT DE BEHANDELING?

De behandelduur wordt bepaald in functie van het type infectie, de karakteristieken van de patiënt, de gebruikte antibiotica en de evolutie van het infectieus probleem. Het type antibioticum kan eveneens veranderen gedurende de behandeling. De infectioloog bepaalt, in samenspraak met de patiënt, welke therapie het meest geschikt is. De einddatum voor therapie wordt vastgelegd door de infectioloog. De PICC-katheter zal dan verwijderd worden door de thuiszorgdienst. In welbepaalde omstandigheden dient de PICC-katheter in het ziekenhuis verwijderd te worden. U zult hiervan verwittigd worden.

07 NEVENWERKINGEN OF EEN ALLERGISCHE REACTIE OP ANTIBIOTICA?

Net zoals alle geneesmiddelen, kunnen antibiotica gepaard gaan met nevenwerkingen of een allergische reactie.

Nevenwerkingen

De meeste nevenwerkingen van antibiotica zijn tijdelijk. Hoewel deze nevenwerkingen vervelend kunnen zijn, zijn ze vaak geen reden om de behandeling te onderbreken of te stoppen. Bespreek deze ongemakken steeds met de thuiszorgdienst en/of de infectioloog.

De meest voorkomende nevenwerkingen van antibiotica zijn:

- Diarree
- Obstipatie/verstopping
- Misselijkheid of overgeven
- Schimmelinfecties in de mond of geslachtsdelen
- Jeuk zonder huiduitslag

Allergische reactie

Minder frequent zijn allergische reacties op geneesmiddelen. Een ernstige allergische reactie op

antibiotica is eerder **zeldzaam**. Deze allergische reacties kunnen **na enkele uren, dagen of weken** na opstart van de therapie optreden. Soms betreft het ook geen reële allergie, bv. huiduitslag bij een virale infectie of bij gebruik van medicatie tegen jicht.

De meest voorkomende allergische reacties op antibiotica zijn:

- Huiduitslag met jeuk (netelroos) en minder frequent zwelling van lippen, tong en/of oogleden (angio-oedeem)
- Veralgemeende huiduitslag die laattijdig optreedt (na dagen tot weken)

In zeldzamere gevallen kan er er anafylaxie optreden waarbij de huidreactie gepaard kan gaan met bv. kortademigheid, piepende ademhaling, bloeddrukval, bewustzijnsverlies. Ernstige laattijdige overgevoelighedsreacties zijn echter zeer zeldzaam. Deze komen dagen tot enkele weken na het innemen van de geneesmiddelen tot uiting.

Indien u denkt een (allergische) reactie te hebben, bespreek dit

dan steeds met de thuiszorgdienst en/of infectioloog. Neem eventueel een foto van de huiduitslag om later te tonen aan de thuiszorgdienst en/of infectioloog.

08 CONTROLERAAD- PLEGING OPAT

Indien er gekozen wordt voor OPAT, wordt er een wekelijkse controleraadpleging bij de infectioloog gepland. Naast een klinische controle wordt er bij deze raadpleging soms een bloedname of technische onderzoek aangevraagd. In functie van de diagnose en de klinische evolutie bepaalt de infectioloog hoelang de behandeling duurt en wanneer OPAT gestopt kan worden. Na elke afspraak bij de infectioloog ontvangt u een antibioticavoorschrift (max. 1 week). U dient de antibiotica af te halen in de ziekenhuisapotheek (zie plan "Route naar 3100 - Apotheek").

Uw behandelende arts kan het OPAT-traject volgen via het patiëntendossier van het ziekenhuis. De huisarts ontvangt een medisch verslag van hospitalisatie en van iedere afspraak bij de infectioloog.

09 HOE MOET IK ANTIBIOTICA BEWAREN?

Algemene bewaarinstructies voor alle antibiotica, medisch materiaal en infuuszakken:

- Niet in direct zonlicht, best in een afgesloten ruimte (bv. kast)
- Propere, droge plaats
- Op kamertemperatuur ($<25^{\circ}\text{C}$)
- In originele verpakking waarin het meegegeven werd
- Buiten bereik van kinderen
- Na opening of gebruik niet opnieuw gebruiken.

Sommige antibiotica hebben specifieke bewaarinstructies. Deze worden uitgelegd bij het afhalen in de ziekenhuisapotheek.

NB: **Lege flacons** mogen bij recycleerbaar oud glas weggegooid worden. **Niet-gebruikte flacons** mogen terug ingeleverd worden bij de ziekenhuisapotheek.

10 WAAR KAN IK TERECHT BIJ PROBLEMEN?

Infuuszak 'NaCl 0,9%'

Deze zakken en flacons, gevuld met steriel fysiologisch water, mogen op kamertemperatuur (25°C) bewaard worden (steeds onder 30°C).

Rond elke gevulde zak zit een afgesloten plastic beschermverpakking. Verwijder deze beschermverpakking niet. De zakken dienen op een propere en droge plaats bewaard te worden. Na opening of gebruik mogen de zakken niet opnieuw gebruikt worden.

De lege zakken mogen na gebruik bij het huishoudelijk restafval weggegooid worden.

Bij **dringende problemen**, *en er is geen thuiszorgdienst aanwezig*:

- Koorts ($\geq 38^{\circ}\text{C}$)
- Scheur/barst in de PICC-katheter
- (Deels) uitgetrokken PICC-katheter
- Etter/vochtverlies langs insteekpunt PICC-katheter

Contacteer de infectioloog **(1)** of arts van wacht **(2)**:

1. Werkdagen tussen 8u en 18:

089/80 45 15 of 089/80 45 13

2. Avond tussen 18u en 8u, weekend en feestdagen:

089/80 45 31

Voor alle andere **niet-dringende problemen** zijn de *thuiszorgdiensten* het eerste aanspreekpunt. Eventuele vragen aan de infectioloog kunnen op de wekelijkse afspraak gesteld worden.

11 OPENINGSUREN ZIEKENHUISAPO- THEEK

maandag t.e.m. vrijdag
9 - 13 uur en 13.45 tot 17.15 uur



Disclaimer

Deze brochure is slechts informatief en heeft geen enkele juridische waarde. Het is opgesteld met veel zorg, maar kan desondanks niet alle mogelijke informatie bevatten. Voor specifieke informatie betreffende uw situatie, dient u zich te melden bij uw arts, verpleegkundige of apotheker.



www.ZOL.be



www.twitter.com/ZOLziekenhuis



www.facebook.com/ZOLzh



www.youtube.com/user/ZOLziekenhuis

Schrijf u in op onze nieuwsbrief via www.zol.be

Raadpleeg online uw medisch dossier via www.mijnzol.be